

Mądra szkoła czyta dzieciom

Fundacja „ABCXXI-Cała Polska czyta dzieciom”

www.calapolskaczytadzieciom.pl

**JIM TRELEASE – amerykański guru
od czytania dzieciom,
autor bestsellera „The Read-Aloud Handbook”**

„Naród, który mało czyta, mało wie.
Naród, który mało wie, podejmuje
złe decyzje – w domu, na rynku,
w sądzie, przy urnach wyborczych.
(...) Niewykształcona większość
może przegłosować wykształconą
mniejszość – to bardzo niebezpiecz-
ny aspekt demokracji”

V Finał kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”
Warszawa, marzec 2007

Korzyści z czytania dzieciom

- zaspokaja potrzeby emocjonalne dziecka
- buduje więź pomiędzy rodzicem i dzieckiem
- wzmacnia poczucie własnej wartości
- uczy poprawnego języka, wzbogaca zasób słów, daje swobodę w mówieniu
- uczy myślenia – logicznego, przyczynowo - skutkowego, krytycznego
- ćwiczy pamięć
- poprawia koncentrację
- rozwija wyobraźnię

Korzyści z czytania dzieciom cd.

- przygotowuje do sprawnego samodzielnego czytania i pisania
 - ułatwia naukę i pomaga odnieść sukces w szkole
 - zapobiega uzależnieniu od telewizji, komputera i gadżetów elektronicznych
 - chroni dziecko przed zagrożeniami ze strony kultury masowej
 - przeciwdziała demoralizacji i przemocy
- (D. Grossman, G. DeGaetano – Stop Teaching Our Kids to Kill)
- jest znakomitą rozrywką, rozwija poczucie humoru
 - jest zdrową ucieczką od nudy i problemów

Korzyści z czytania dzieciom cd.

- przynosi ogromną wiedzę ogólną, daje dostęp do wiedzy na każdy temat (m.in. dzięki książkom faktograficznym)
- uczy dziecko odróżniania dobra od zła, rozwija wrażliwość moralną
- daje dostęp do życia, myśli i dzieł największych ludzi różnych epok
- kształtuje na całe życie nawyk czytania i zdobywania wiedzy.

Wczesna edukacja językowa i czytelnicza jest przepustką do sukcesów w szkole i w życiu!

Jeden dolar zainwestowany we wczesną edukację językową zwraca się 10-krotnie!

Język

- główne narzędzie myślenia, zdobywania wiedzy, komunikacji międzyludzkiej i udziału w kulturze

- Dziecko uczy się języka, gdy do niego mówimy i kiedy mu czytamy.
- Do nauki mowy potrzebna jest interakcja emocjonalna w relacji 1: 1 z żywą, bliską osobą. Nie można się nauczyć języka z mediów elektronicznych i innych urządzeń.

10 tysięcy godzin praktyki czyni mistrza w każdej dziedzinie

(Malcolm Gladwell – Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu)

Język - fundament rozwoju umysłowego i społecznego

Deficyty w zakresie umiejętności językowych powodują:

- brak samodzielności i frustrację
- wykluczenie społeczne i kulturalne
- gorszy stan zdrowia,
- gorszą jakość i krótszy horyzont czasowy życia,
- większą wypadkowość i przestępczość
- większe koszty społeczne i ekonomiczne (bieda, brak kompetencji)
- niższą kreatywność i innowacyjność gospodarki

Skutki nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych

- brak umiejętności językowych
- zanik wyobraźni
- nadpobudliwość, trudności z koncentracją
- nieumiejętność myślenia i rozwiązywania problemów
- obniżenie wyników w nauce
- brak głębszej wiedzy – powierzchowne informacje
(Manfred Spitzer - Cyfrowa demencja; Nicolas Carr – Płytki umysł)
- nieumiejętność przewidywania konsekwencji
- lenistwo umysłowe

Nadmierne korzystanie z mediów elektronicznych zmienia strukturę mózgu dziecka. Wg Amerykańskiej Akademii Pediatrów dzieci do 2. roku nie powinny mieć żadnego kontaktu z mediami elektronicznymi, starsze dzieci i nastolatki – maksimum 2 godziny dziennie.

Skutki nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych cd.

- nawyk bezkrytycznej konsumpcji produktów masowej kultury
- niecierpliwość, potrzeba ciągłej zewnętrznej i coraz mocniejszej stymulacji
- ciągłe niezadowolenie ze swojego wyglądu (zaburzenia jedzenia, epidemia operacji plastycznych, sterydy, depresja) oraz stanu posiadania - celowo podsycane przez reklamy
- zanik wrażliwości na cudze cierpienie, znieczulica
- lęk, nieufność, pesymizm, cynizm
- obniżenie umiejętności społecznych,
- spadek wskaźników inteligencji emocjonalnej
- zaburzenia rozwoju fizycznego: krótkowzroczność, otyłość, wady kręgosłupa

Skutki nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych

- wzrost przemocy – naśladowanie przemocy oglądanej i ćwiczonej na ekranie (gry – jak symulatory zabijania, na których ćwiczą żołnierze; 7-11% dzieci naśladowuje przemoc ekranową, 30% znieczula się na nią
- uzależnienie jak od narkotyku – potrzebne coraz mocniejsze dawki
- u chłopców – postawa macho, agresja, pogarda dla kobiet; rosnąca konsumpcja pornografii w coraz młodszy wiek - uzależnienie, wynaturzona wizja relacji międzyludzkich, w dorosłości zaburzenia seksualne, problemy w relacjach/rodzinie; powiązanie w grach/ filmach przemocy z seksem - wzrost przestępczości, też na tle seksualnym
(Gail Dines - Pornoland. Jak skradziono naszą seksualność;
Philip Zimbardo – Gdzie ci mężczyźni)
- u dziewcząt – permissywizm seksualny, depresje na tle wyglądu
(Leonard Sax – The Girls on the Edge)

Dlaczego trzeba czytać dzieciom?

Nikt nie rodzi się czytelnikiem.

Czytelnika trzeba wychować,
codziennie czytając dziecku
dla przyjemności
w domu, przedszkolu, w szkole!!!

Codziennie czytanie dziecku od urodzenia
to najskuteczniejszy i najtańszy sposób
na budowanie motywacji i umiejętności
czytelniczych.

Trzy sekrety - etapy nauki czytania wg Mem Fox

autorki „Reading Magic. Why Reading Aloud to Our Children
Will Change Their Lives Forever”

➤ **Znajomość języka**

(zdobywana, gdy dzieciom czytamy i z nimi rozmawiamy
oraz mają możliwość ćwiczenia się w mówieniu)

➤ **Wiedza ogólna i kontekstualna**

(czerpana z książek oraz z własnego doświadczenia – z wycieczek,
eksperymentów)

➤ **Znajomość liter i pisowni – ostatni etap nauki**

Umiejętność czytania:

Fot. Andrzej Samardak

- Znajomość języka - fundament
- Wiedza ogólna – ściany
- Znajomość liter i zasad pisowni – dach/gonty

Wiedza nt. nauki czytania a praktyka szkolna

Szkoła za naukę czytania błędnie uważa nauczanie liter i głoskowanie. Głoskowanie jest nienaturalne, trudne nawet dla dorosłych, kompletnie niepotrzebnie, utrudnia naukę czytania.

Dodatkowo – zmuszając do głośnego czytania w klasie dzieci, które słabo znają język i często nie rozumieją drukowanych tekstów, szkoła:

1. kształtuje skojarzenie czytania z opresją, brakiem sensu (czytanie na głos bardzo utrudnia rozumienie), nudą, wstydem i lękiem, czyli zabija motywację uczniów do uczenia się czytania i do samego czytania
2. nie rozwija umiejętności językowych
3. utrwala subwokalizację - angażując aparat mowy na etapie nauki czytania, trwale upośledza tempo czytania. Zaproszony raz do współdziałania aparat mowy towarzyszy bowiem potem bezgłośnie cichemu czytaniu, spowalniając jego tempo do 200-250 słów na minutę, zamiast np. 1000 – 2000 słów z pełnym rozumieniem i koncentracją, co jest możliwe, gdy nie zmuszamy dzieci do czytania na głos, lecz sami im czytamy, a one – gdy chcą - śledzą wzrokiem tekst.

Czytanie – przymus czy przyjemność?

Uczymy dzieci wielu pożytecznych rzeczy, ale nie dbamy o to, by lubiły te rzeczy, a często sposobem nauczania skutecznie je do nich zniechęcamy!

NAJWAŻNIEJSZA JEST MOTYWACJA!!!

Efekty fundacyjnych programów „Czytające szkoły” i „Czytające przedszkola”

- Poprawa zdolności koncentracji
- Lepsze rozumienie tekstów i poleceń
- Łatwość wypowiedzi ustnych i pisemnych
- Większa motywacja do nauki
- Skłonność do refleksji i krytycznego myślenia
- Lepsze relacje z kolegami i czytającymi nauczycielami
- Dzieci wypożyczają i czytają więcej książek
- Mniej zachowań aspołecznych

Badania czytających przedszkoli i szkół

Rysunek Karoliny lat 6, z przedszkola „czytającego”
na temat „Historii Calineczki”

Rysunek Emilki lat 6, z przedszkola
„nieczytającego”
na temat „Historii Calineczki”

Rekomendacja badaczy prowadzących badanie efektów codziennego czytania w przedszkolach i szkołach

- Wprowadzenie codziennego czytania dzieciom we wszystkich placówkach edukacyjno-wychowawczych
- Oddzielenie głośnego czytania od oceniania
- Starsze dzieci - dyskusja po lekturze
- Młodsze dzieci – rysowanie po lekturze
- Dostępność książek – w salach zajęć, klasach
- Stałe uświadamianie rodzicom roli głośnego czytania

Raport z badań Czytających Szkół i Czytających Przedszkoli:

www.calapolskaczytadzieciom.pl/badania

Czy ważne jest, co czytamy dzieciom?

To, co czytamy dziecku, jest bardzo ważne, gdyż przy pomocy książek kształtujemy jego umysł i charakter.

Kryteria

wyboru książek do czytania dzieciom

Złota Lista

książek polecanych przez Fundację

znajdują się na:

www.calapolskaczytadzieciom.pl

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

